

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discvrsvs IX. Deus prohibet sibi offerri Asinum in sacrificium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

DISCVRSVS IX.

Deus prohibet sibi offerri Asinum in sacrificium.

HOc Sacrificium prohibuit Deus *Exodi cap. 13*, cum ageret de offerendis sibi primogenitis ovium, boum, caprarum, exclusit pullum asini, voluitque loco ipsius offerri ovem. Ratio autem cur noluerit sibi offerri asinum, est, quod quamvis forte animal sit, & natum ad labores, tamen tardum & pigrum. Per hoc voluit Deus significare ejusmodi homines qui ista vitia habent, ineptos esse ad suum obsequium, nec dignos qui sibi offerantur in victimam.

Duplex invenio ejusmodi hominum genus: De primo sic loquitur *Salomon Prov. cap. 26*: *Sicut, inquit, ostium vertitur in cardine suo, ita piger in lectulo suo.* Tales pigri sunt maximi peccatores de quibus sic ait *Hugo Cardinalis hoc loco*: *Habitant, inquit, in domo ruinosa, in corpore senio confecto, & vident ruinam, hoc est mortem quotidie ante oculos, & nihil agunt ut bene moriantur: Alij vident domum suam ardere, animam vident in igne libidinis, & tamen manent in lecto pigrity, nec curant illum extinguere lacrymis, & præsens periculum, & futurum inferni incendium evadere. Alij vident fures intrantes in domum, cogitationes impuras, desideria inhonesta, nec semel clamant, nec movent ut illas abigant. Hoc primum genus.*

Pigrity & tepidity in cultu divino.

Alterum est eorum, qui prius ferventes fuerunt in obsequio Dei, & colenda virtute, & sensim eo delapsi sunt, ut præ tædio rerum spiritualium, nihil illis libeat agere ut ait *S. Thomas 2. 2. q. 55*, non orare, non legere, non sacrum audire, non conciones frequentare. De hoc ait *David Psal. 118*: *Dormitavit anima mea præ tædio.*

Quando hic torpor, inquit *D. Bernardus Serm. 63 in Cant.* Animam spiritualem semel invasit, vigor lentescit, spiritus extinguitur, refrigerat fraterna charitas, derelinquitur timor Domini, & tandem inquit *Bernardus*, ruunt de excelsis in abyssum, de pavimento in sterquilinum, de folio in cloacam, de cælo in cœnum, & nisi ex illo torpore emergant, de Paradiso in infernum: Atque ita tepidity ad ima prolabimur: Dum enim fervor animæ nostræ languescit,

cit, ait nihil agimus, aut non agimus quod debemus, & tandem facimus quod non licet.

Posuerat Deus hominem, inquit Scriptura Gen. cap. 2 in Paradiso voluptatis ut operaretur & custodiret illum. Incepit *Eva* deambulare per Paradisum, & vagari per virentia prata, & valles amœnas, & garrere cum serpente, cum deberet laborare; defecit à suo fervore, pigra facta est, & aliud agebat quam debebat, cessabat à labore, & sequebatur delicias suas, & ecce in quæ scelera statim prolapsa est: Primo dixit Serpenti Deum sibi prohibuisse ne arborem tangeret, mendacium erat, tantum enim prohibuerat Deus ne de fructu illius comederet; mox ubi ex serpente audivit se fore ut Deum si comederet, exarsit cupiditate divinitatis, ex cupiditate aspexit arborem, & vidit quod esset pulchra oculis aspectuque delectabilis, ex visu venit ad manus, & tulit de fructu ejus, ex tactu venit ad esum, & tandem delapsa est in abyssum miseriarum, & facta est rea ignis æterni: Unde hoc? quia pigritiæ se dedit cum laborare deberet.

2. *David*, inquit Scriptura lib. 2 Reg. cap. 11, surgit de strato suo post somnum meridianum, ascendit in solarium domus suæ, & dum illic nihil agens, spatiatur, videt mulierem se lavantem, & primo peccat desiderio, deinde re ipsa: Ex quo fonte hæc scelera fluxere? ex mera tepiditate, tunc enim, inquit Scriptura, se otio dedit, cum deberet ad bella procedere, & arma tractare, sed fervor ille jam elanguerat: Hinc istæ miseriæ.

3. Filij *Israel* in deserto coeperunt ludere, & bibere, cum deberent desistere peccatum Idololatriæ quod illo ipso loco commiserant, & gravissime puniuntur à Deo.

4. *Sampson* homo prius tam fervidus, tam animosus ut Leonem discerneret, ita intepuit, ut cum deberet pugnare contra *Philisthaos*, se conjecerit in sinum *Dalila* meretricis: Quænam isthinc mala consecuta sunt?

5. *Petrus* Apostolus quanto fervore promiserat *Christo* in cæna se moriturum cum illo?

Paulo post ita deferbuit in horto, ut cum deberet orare, dormiret, & factus est perjurus. Verbo ut dicam, quisquis incipit torpere, perit: Quando enim optima quæque incipiunt depravari, pessima fiunt.

Hinc non est mirum, quod Deus legatur, nonnumquam

minora gravius punivisse quam majora.

Aspice fratres geminos in Evangelio, ambos à Patre se junctos: Alter abierat in regionem longinquam, ubi se effudit in omne genus libidinis, hic erat ille qui passim vocatur filius prodigus. Alter non longe domo in agros secesserat venaturus, & hic erat frater ipsius major.

Verum qui substantiam cum meretricibus dissipaverat, nunquam est Patri oblocutus, sed inter suos & glandes adhuc meminere: Patris cum honore, & ad illum redit, ante illum provolvitur, ejus non jam dici filius, sed mercenarius optat. E contrario Senior, quamvis minus peccarit, contumacius tamen rebellat Patri; quem non modo non convenit, sed etiam accedentem ad se rejicit inurbanè, ausus objicere parenti quod sibi filio morigero nunquam hædum dedisset, cum fratrem suum redeuntem à lupanaribus, stola nova convestivisset, & lauto excepisset convivio, Fratri invidet, irascitur Patri, non vult intrare domum.

Uter hic tibi videtur è fratribus contumacior, is ne qui omnem pecuniam tam foede dissipavit, an qui parenti sic restitit cum tanta irreverentia? proculdubio gravius peccaverat junior quia foedius & diutius, quam senior, qui semel, & non tam scandalosè: Promptius tamen, & majori cum humilitate se subjicit junior qui gravius peccaverat, quam senior qui tepidus erat & aliquid retinuerat pietatis. Hinc patet difficilius sæpe esse tepidum ad meliorem frugem converti quam pessimum. Quapropter non debemus mirari quod Deus tepiditatem interdum gravius puniat, quam majora peccata, ut jam in exemplis patebit.

Agar ancilla *Abrahae* tam superba evaserat ut despiceret *Saram* dominam suam, quæ illam expulit domo, cumque venisset in solitudinem, occurrit ei Angelus Domini, dixitque: *Revertere ad dominam tuam, eamque solatus, ecce, inquit, paries filium, & vocabis nomen ejus Ismael, & multiplicabo semen tuum.* Reversa, denuo peccavit, nam videns *Ismaelem* filium suum petulanter ludentem cum *Isaac*, non correxit immorigerum, tunc jussu ipsius Dei, rursus domo ejicitur sed, nunquam amplius reditura: Ecce gravius punitur dum colludit cum puero, quam dum superbit in dominam: Ergone ludus gravius scelus est quam superbia? nequaquam: Sed voluit Deus ostendere quod difficilius sit curare tepentem quam superbientem, propterea volebat in domo *Abrahae* tolerari superbiam, quia

quia major spes erat illam curandi, quam teporem qui difficilius aut raro curatur.

Hinc quoque videbis quare Deus gravius puniverit *Nabuchodonosorem* cum se jactaret de magnificentia *Babylonis*, regiæ civitatis à se ædificatæ, quam cum tres juvenes principes in fornacem ardentem conjiceret igne cremandos: Nam cum innocentes damnasset ad mortem, terruit eum Deus dumtaxat in somniis, quando autem se jactat de urbe sua, sceptrum ei arripitur, deturbatur è solio, & pellitur in silvas ut vivat cum bestiis, non quia tunc gravius peccaverat, sed quia tepidus erat.

Quid dicam de *Aarone*? & hic duo peccata commiserat: Feccerat vitulum aureum in idolum, & *Israëlitis* proposuerat adorandum; quid poterat gravius fieri à Sacerdote? peccaverat etiam quando Deus jusserat virga percuti petram, ut fluere aquæ, dubitabat tantum an hoc posset fieri: Propter hanc dubitationem, forte non admodum gravem, sed animæ languidæ signum, mortuus est in deserto, & exclusus terræ promissionis.

Quid denique non est passa Sponsa in Canticis propter unam tepiditatem & pigritiam? Veniebat sponsus noctu ad januam domus illius cum illa jaceret in lecto, pulsat ad ostium bis terve, sed cum illa non aperiret, clamat *Aperi mihi*, cum ne tum quidem aperiret, blanditur, vocat illam sororem suam, amicam suam, columbam suam, immaculatam suam. Denique cum illa nec tunc se moveret ut aperiret, ærumnas suas exponit, dicit se perplutum, & nebula nocturna perfusum, stare in tenebris: Nec tamen sponsa se movet: Quid tandem hoc erit? an forte sponsa aliis curis distenta non poterat interrumpere quæ agebat? vel non audiebat pulsantem, aut clamantem? aut vocem illius non agnoscebat? an forte orabat, aut ægrotabat? nihil horum: Quid ergo? pigritabat in lecto, & sibi ipsi dicebat: *Expoliavi me tunica mea, quomodo induar illa? lavi pedes meos, quomodo inquinabo illos?* O sponsa! fierine potest? tantine moliminis est induere vestes ut aperias dilecto? quid interest si inquines pedes tuos jam lotos, modo sponsum tuum admittere possis in domum? frustra est, jacebat in lecto, non dormiebat quidem, sed tantum jacebat, & pigritabat, eoque teporis devenerat ut pluris faceret lectum quam dilectum, pedes quam sponsum. Hæc est illa sponsa quæ tot laudibus prius sponsum extulerat, quæ toties anhelaverat ad ejus adventum, toties illum in-

vitaverat in suum hortum, toties clamaverat, ubi est dilectus meus? quæ aliquando tantum non præ amore moriebatur cum abesset, quæ ultro per noctes illum in lecto quæsierat, quæ flo-ruerat sicut lilium inter spinas, quæ toties abierat ad montes Myrrha ut se mortificaret, & extra tumultum hominum viveret inter leones & pardos, vacans in solitudine exercitiis spiritualibus. Ubi modo est ille fervor? prorsus elanguit.

O quam caro stetit illi hic languor! ipsam audite quid passa sit. Surrexi, inquit, nempe quando ferius erat, ut aperirem dilectis meis, at ille declinaverat atque transferat, egredior domo, curro per plateas media nocte inter tenebras, quæsevi illum, & non inveni, vocavi, & non respondit mihi: Invenerunt me custodes qui circumveniunt civitatem, & percusserunt me, & vulneraverunt me, & tulerunt palium meum.

Adeone dure ac severe egit sponsus cum sponsa propter unum teporem? quid miraris? audi quid Christus iusserit dici per Joannem Apoc. cap. 3. Episcopo Laodicea: Utinam, inquit, frigidus esses aut calidus, sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo.

Ergone pejus est esse tepidum quam frigidum? ex hoc textu apparet quod sic: Mavult enim Deus frigidum quam tepidum. At frigidus inquis, est qui nihil agit, tepidus, qui aliquid agit, sed negligenter: Nihil refert. Nam 1. ait Salomon Prov. cap. 18. Qui mollis est in opere suo, frater est sua opera dissipantis. Et Eccles. cap. 4. Noli esse remissus in operibus tuis, quia maledictus vir, inquit Jeremias cap. 48, qui facit opus Domini negligenter, ut aliqui vertunt. Numquid malles ancillam aut servum nihil agere, quam aliquid negligenter agendo, totum opus corrumpere?

2. Qui opus Dei tepide faciunt, similes illis sunt qui Christo vinum obtulere felle mixtum. Quando enim bonum opus faciunt, vinum illi propinant, sed quando tepido ac negligenti hoc animo faciunt, pretiosum vinum felle commiscunt. Adeoque sicut Christus vinum felle mixtum noluit bibere, sic dicit Deus se ex ore evomere qui tepide bona opera faciunt.

3. Tepidus calorem aliquem habet virtutis, & sæpè ex priori fervore quem habuit, majorem habet notitiam bonitatis ac majestatis divinæ, propterea majorem ab eo Deus habet averfionem, quod illum non amet prout bonitas ejus meretur, nec reveretur prout exigit ejus majestas.

4. Tepor à minimis incipit, ut supra vidimus, non enim fervidus homo facile statim in majora prolabitur, sed sensim; vel quia de minimis non ita dolemus, aut non ita curamus, sive quod in minimis gravissimorum criminum semina delitescant, juxta illud *Ecles. cap. 19. Qui spernit modica paulatim decidet*: Minora enim fervorem minuunt, & sic firmus tepidi, robur animæ labefactant, & sic firmus debiles, & fervore diminuto, & viribus labefactatis ad majora disponimur, nec valemus tentationibus diaboli ita resistere. Tepidus ergo est, qui, ut ait *D. Dorotheus Serm. 3*, dicit: Quid refert si recreationis causa verbum impurum protulero? quid refert si in die jejunii aliquantum plus comedero? quid refert si orationem matutinam aut vespertinam neglexero? ex hoc, quid est hoc, & quid est illud, inquit *Dorotheus*, quid refert hoc, quid refert illud? datur initium ut etiam gravissima tandem contemnamus.

Denique tepidi valde difficulter curantur: Quia tepiditas, nec propriè peccatum est, nec innocentia: Similis mihi videtur aurore, quæ cum nec nox sit, nec dies, sole caret & stellis. Peccatorem jacentem in luto multis modis possumus inde extrahere: Tepidum nullus audet movere, quia non jacet, sed stat, adeoque aut nihil curandum censemus, aut si quid sit, tam leve putamus, ut non videatur operæ pretium illi manum admovere, & sic difficilis est illius curatio.

Propter omnes illas rationes jam allatas dicit Deus se tepidos, & tardos, & pigros evomere ore suo, adeoque sicut prohibuit primogenitum asini sibi offerri in sacrificium, sic rejicit à se homines illos qui tarditate & pigritia, isti animali similes sunt.

DISCURSUS X.

Deus prohibet sibi offerri Lepores.

Vix ullum inter animalia timidius lepore est, etiam tremit ad minimos strepitus, numquam occurret venatoribus ut se contra vim illorum defendat, sicuti faciunt leones, apri, urfi, tauri &c. Ipsi cervi aliquando, quamvis valde timidi, etiam cornibus audent resistere, sed lepus semper fugit. Ergo per leporem significatur